

מדינת ישראל, משרד הבריאות

חוזר מינהל הסיעוד

5/3/2006

תאריך

64

מס'

נושא: הפעלת כוח עזר מיומן (סייעת לאחות) ע"י אחות מוסמכת בבתי החולים

התמקצעות האחות המוסמכת בטיפול בחולים כרוניים ובחולים במצבים חריפים המאושפזים בבתי חולים, יצרה צורך בפינוי זמנה מעיסוק בפעילויות שכוחות עזר מיומנים (סייעות) יכולים לבצע, לפעילויות המחייבות ידע על בסיס רמת הכשרה גבוהה.

הפעילויות שכוחות העזר המיומנים מבצעים נותן מענה לצרכים הבסיסיים של חולים במצבי בריאות לא מורכבים. כוחות עזר אלה מבצעים את עבודתם בהוראתה, הנחייתה ובפיקוחה של אחות מוסמכת האחראית לניהול הטיפול בחולה.

ההנחיה המצ"ב מפרטת את תחומי סמכותה ואחריותה של האחות המוסמכת המתמייחסים לתפקוד כוח העזר המיומן.

ב ב ר כ ה,

דר' שושנה ריב"א
אחות ראשית ארצית
וראש מינהל הסיעוד

העתק: פרופ' א. ישראלי, המנכ"ל
ד"ר ב. לב, משנה למנכ"ל
ד"ר י. ברלוביץ, משנה למנכ"ל וראש מינהל הרפואה

NDint-64

הנחיות

שם ההנחיה: הפעלת כח עזר מיומנת* (סייעת לאחות) מס' ההנחיה: 0106-המ-6
ע"י אחות מוסמכת בבתי החולים.

הנחיה -
רף המבטיח איכות
מינימלית

תחום: תפקוד מקצועי מחלקה: הנחיות מקצועיות

תחומים:

עיקרי ההנחיה: האחות המוסמכת רשאית להיעזר בכוח עזר מיומנת לביצוע פעולות שהוכשרה להן והמותרות לה לביצוע, ובלבד שהאחריות הכוללת לטיפול היא של האחות המוסמכת.

1- בחינות

2- תקציב

3- בקרה

4- הכשרה והשתלמויות

5- רישום ורישוי

6- תפקוד מקצועי

7- קישורים למנכ"ל

8- קישורים למינהל הרפואה

אוכלוסיית יעד: אחיות מוסמכות

אחריות ליישום: אחראיות משמרת

תאריך פרסום: 5.3.2006 תאריך החלה: 1.9.2006

חתימה:

דר' שושנה ריב"א
אחות ראשית ארצית
וראש מינהל הסיעוד

רקע:

יחידות:

פמ - פיתוח מקצועי

המ - הנחיות מקצועיות

הס - הסמכה

בח - בחינות

נכ - ניהול כספים

מנ - מנהלה

ניהול הטיפול הסיעודי בחולה הוא בסמכותה ובאחריותה של האחות המוסמכת הפועלת בשיתוף עם מקצועות בריאות ומסתייעת בעובדים אחרים. אחת מקבוצות העובדים המסייעות בטיפול הסיעודי הן כוחות עזר מיומנים.

כוח העזר המיומנת מבצעת את עבודתה בהוראתה, הנחייתה ופיקוחה של האחות המוסמכת המשמשת כראש צוות.

הנחיה זו באה להגדיר את תחומי סמכותה ואחריותה של האחות המוסמכת המתייחסים לתפקוד כוח העזר המיומנת.

*ההנחיה מכוונת לגבר ואישה כאחד

הנחיות

פרוט הנוהל

1. אחות מוסמכת רשאית להורות לכוח העזר המיומן לבצע פעולות, בתנאי שהיא הוכשרה לכך והותרו לה לביצוע על ידי מנהלת הסיעוד במוסד / ארגון.
2. התחומים המותרים לביצוע על ידי כוח העזר המיומנת שעמדה בתוכנית ההכשרה:
הנהלת הסיעוד בו מועסקת כוח העזר המיומנת תגדיר את הפעולות המותרות לביצוע על ידי כוח העזר המיומנת, הנגזרות מהתחומים הבאים:
 - א. עזרה בפעילויות חיי היום יום (Activities of Daily Living).
 - ב. ניטור במכשיר אלקטרוני. כגון: לחץ דם, א.ק.ג, חום, בדיקת סוכר בגלוקומטר.
 - ג. איסוף בדיקות לא חודרניות. כגון: שתן.
 - ד. איסוף מדדים. כגון: משקל וגובה.
 - ה. השגחה על החולים.
3. האחיות המוסמכות מנחה ומפקחת על ביצוע הפעולות אותן הורתה כוח העזר המיומנת לבצע. באחריותה לקבל דווח כוח העזר המיומנת בתכיפות שנקבעה.
4. האחיות המוסמכות אחראיות על תעוד הטיפול הסיעודי, לרבות הפעולות שבוצעו על ידי כוח העזר המיומנת.
באחריות הנהלת הסיעוד להכשיר את כוח העזר המיומנת או לוודא שהוכשרה. היקף התוכנית 120 שעות לפחות הכוללת הוראה והדרכה מעשית. מסגרת ההכשרה תכלול את הנושאים הבאים: (מצ'ב - הצעה לתוכנית הכשרה).
 - גבולות המקצוע.
 - חוק זכויות החולה.
 - טיפול בסיסי בחולה.
 - ניטור באמצעים אלקטרוניים.
 - טיפול בסביבת החולה.
 - שמירה על יציבה נכונה של המטופל והמטפל.
 - כללי בטיחות למניעת זיהום צולב.
 - נושאים רלוונטיים בהתאם לסוג האוכלוסייה, המחלקה/המוסד בו תועסק כוח העזר המיומנת.
5. הנהלת הסיעוד במוסד / בארגון תעסיק כוח עזר מיומנת לעזרתה של אחות מוסמכת רק בתנאי שהמציאה את האישורים הבאים:
 - הוכחת ידע בסיסי בשפה העברית: קריאה, כתיבה ודיבור.
 - אישור רפואי על העדר מחלות העלולות לסכן את בריאות הציבור ועל העדר כושר לקוי.
 - תעודת יושר מהמשטרה.
 - עמידה בתוכנית ההכשרה שנקבעה.

הנחיות

נספח א'

הצעה לתוכנית ההכשרה

1. נושאי רקע

- גבולות התפקיד.
- חוק זכויות החולה.
- יחס לחולים מאוכלוסיות חלשות (ילדים, קשישים, מפגרים וכדו') ולמינהגים בתרבויות שונות.
- מתן שירות (שיחות על חולים באזורים ציבוריים, ענידת תג זיהוי, דרכי תקשורת עם החולים ובני משפחה).
- כללי נידודות מטופלים.
- כללי שמירה על יציבה נכונה של המטפל.
- כללי בטיחות למניעת זיהום צולב.

2. טיפול בסיסי בחולה

- טיפול בהיגיינה האישית של החולה, לרבות טיפול פה מונע.
- הזנת החולה דרך הפה ובאמצעות גסטרוסטום.
- עזרה בהליכה, בהורדה מהמיטה, בהושבה על כסא, בהשכבה.
- טיפול בהפרשות שתן, צואה, כיח, הקאה, כולל: חוקן קטן, החלפת שקית שתן של פנרוס.
- השגחה על חולים מבולבלים, לזווי חולים לפעילויות טיפוליות.
- טיפול בחולה בבידוד.
- שינוי תנוחה.
- היגיינה של המזון.
- הזמנת מזון.

3. ניטור

- ביצוע ECG
- בדיקת סימנים חיוניים: חום, דופק ולחץ דם באמצעות מכשיר אלקטרוני.
- בדיקת רמת סוכר באמצעות גלוקומטר.
- מדידת משקל וגובה.

4. טיפול בסביבת החולה

- תחזוקת ציוד רפואי
- הכנת יחידת המטופל